

زیر نظر اساتذہ محقق
آیت اللہ مکارم شیرازی

برگزیدہ
تفسیر نمونه

جسّدِ یکم

تفہیم و تحقیق:
احمد - علی بابائی

سرشناسه	مکارم شیرازی، ناصر، ۱۳۰۵ -
عنوان و پدیدآور	برگزیده تفسیر نمونه / تنظیم و تحقیق احمد علی بابایی؛ زیر نظر مکارم شیرازی.
وضعیت ویراست	[ویراست ۲]
مشخصات نشر	تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶.
مشخصات ظاهری	ج. ۵.
شابک	ISBN : 978-964-440-381-1 (جلد ۱) ۵۰۰۰۰ ریال
	ISBN - SET: 978-964-440-386-6 (دوره)
وضعیت فهرست‌نویسی	: قیفا.
یادداشت	: کتابنامه.
مندرجات	ج. ۱. جزء یکم تا هشتم قرآن مجید. - ج. ۲. جزء نهم تا پانزدهم قرآن مجید. - ج. ۳. جزء پانزدهم تا بیست و دوم قرآن مجید. - ج. ۴. تفسیر سوره‌های سبا. فاطر. یس. صافات. ص. زمر. غافر. فضلت. شوری. زخرف. دخان. جاثیه. احقاف. محمد. فتح. حجرات. ق. ذاریات. طور. نجم. - ج. ۵. بیست و هفتم تا سیام قرآن مجید.
موضوع	: تفاسیر شیمه - قرن ۱۴.
شناسه افزوده	: علی بابایی، احمد، ۱۳۲۴ - ، گردآورنده.
رده بندی کنگره	: ۲۹۷/۱۷۹۷۰۱۷ ۱۳۸۶
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۱۷۹
شماره کتابخانه ملی	: ۱۰۲۵۱۳۷

تهران - بازار سلطانی - ۹۹
تلفن: ۵۵۶۲۷۳۴۹ - ۵۵۶۲۰۲۱۰

برگزیده تفسیر نمونه (جلد اول)

زیر نظر استاد محقق آیت‌الله مکارم شیرازی

تنظیم و تحقیق: احمد علی بابایی

ویراستار: سیروس صدوقی

• ناشر: دارالکتب الاسلامیه

• تیراژ: ۵۰۰۰ نسخه

• چاپ اول (یا ویرایش جدید): ۱۳۸۶

• صفحه و قطع: ۶۹۶ صفحه، وزیری

• چاپ: چاپخانه مروی

• لیتوگرافی: لوح محفوظ

• همکار فنی: دفتر طرح و اجرای کتاب

• شابک: ۱ - ۳۸۱ - ۴۴۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸ / ۱ - 381 - 440 - 964 - 978

• شابک دوره ۵ جلدی: ۶ - ۲۸۶ - ۴۴۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸ / 6 - 386 - 440 - 964 - 978

• حق چاپ برای ناشر محفوظ است

• قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

فہرست مطالب

۲۱	پیشگفتار
۲۵	سورۃ فاتحہ (حمد)
۲۵	ویژگیهای سورہ
۲۶	محتوای سورہ
۲۷	فضیلت سورہ
۲۷	چرا نام این سورہ «فاتحۃ الکتاب» است؟
۲۹	آیا «بسم اللہ» جزء سورہ است؟
۲۹	«اللہ»، جامع ترین نام خداوند
۳۰	رحمت عام و خاص خدا
۳۰	چرا صفات دیگر خدا در «بسم اللہ» نیامده است؟
۳۴	انسان در پیشگاه خدا
۳۵	صراط مستقیم چیست؟
۳۶	دو خط انحرافی
۳۶	«الذین انعمت علیهم» کیانند؟
۳۶	«مغضوب علیهم» و «ضالین» کیانند؟
۳۸	سورۃ بقرہ
۳۸	محتوا و فضیلت سورہ
۳۹	تحقیق درباره حرف مقطعه قرآن
۴۰	عصر طلایی ادبیات عرب
۴۱	ہدایت چیست؟

۴۱	چرا هدایت قرآن ویژه پرهیزگاران است؟
۴۱	آثار تقوا در روح و جسم انسان
۴۱	ایمان به غیب
۴۲	ارتباط با خدا
۴۳	ارتباط با انسانها
۴۳	ایمان به پیامبران و برنامه‌های الهی
۴۳	ایمان به رستخیز
۴۴	حقیقت تقوا چیست؟
۴۵	کافران لجوج
۴۵	آیا سلب قدرت تشخیص، دلیل بر جبر نیست؟
۴۶	مهر نهادن بر دلها
۴۶	مقصود از قلب در قرآن
۴۷	منافقان
۵۰	وسعت معنی نفاق
۵۱	فریب وجدان
۵۱	دو مثال برای توصیف حال منافقان
۵۳	چنین خدایی را بپرستید
۵۳	نعمت زمین و آسمان
۵۵	بت پرستی در شکلهای مختلف
۵۵	قرآن، معجزه جاویدان
۵۶	چرا پیامبران به معجزه نیاز دارند؟
۵۶	قرآن، معجزه جاودانی پیامبر اسلام (ص)
۵۷	جاودانی و جهانی بودن قرآن
۵۷	روحانی بودن قرآن
۵۷	ویژگی نعمتهای بهشتی
۵۸	همسران پاک
۵۸	نعمتهای مادی و معنوی در بهشت
۵۹	آیا خدا هم مثال می‌زند؟
۶۰	هدایت و اضلال الهی
۶۰	زیانکاران واقعی
۶۰	این پیمان کجا و چگونه بسته شد؟

۶۱	اهمیت صلۀ رجم در اسلام
۶۱	نعمت اسرار آمیز حیات
۶۳	انسان، نماینده خدا در زمین
۶۵	فرشتگان در بوته آزمایش
۶۶	آدم در بهشت
۶۷	چرا ابلیس مخالفت کرد؟
۶۷	آیا سجده برای خدا بود یا آدم؟
۶۹	بهشت آدم کدام بهشت بود؟
۶۹	مقصود از شیطان در قرآن چیست؟
۷۰	خدا چرا شیطان را آفرید؟
۷۰	بازگشت آدم به سوی خدا
۷۱	یاد نعمتهای خدا
۷۲	چرا یهود را بنی اسرائیل می گویند؟
۷۳	سودپرستی یهود
۷۴	به دیگران توصیه می کنید اما خودتان چرا؟
۷۵	«لقاء الله» چیست؟
۷۶	راه پیروزی بر مشکلات
۷۶	خیالهای باطل یهود
۷۸	قرآن و مسأله شفاعت
۷۸	شرایط شفاعت
۷۹	نعمت آزادی
۸۰	بردگی دختران در آن روز و امروز
۸۰	نجات از چنگال فرعون
۸۱	بزرگترین انحراف بنی اسرائیل
۸۲	گناه عظیم و توبه بی سابقه
۸۳	تقاضای عجیب
۸۴	نعمتهای گوناگون
۸۵	«من» و «سلوی» چیست؟
۸۵	چرا تعبیر به «انزلنا» شده؟
۸۶	غمام چیست؟
۸۶	لجاجت شدید بنی اسرائیل

۸۷	جوشیدن چشمه آب در بیابان
۸۸	تمنای غذاهای رنگارنگ
۸۹	آیا تنوع طلبی جزء طبیعت انسان نیست؟
۹۰	قانون کلی نجات
۹۱	آیات خدا را با قوت بگیرید
۹۲	چگونه کوه بالای سر بنی اسرائیل قرار گرفت؟
۹۲	پیمان اجباری چه سودی دارد؟
۹۳	عصیانگران روز شنبه
۹۳	ماجرای گاو بنی اسرائیل
۹۶	نکات آموزنده این داستان
۹۶	انتظار بیجا
۹۸	نقشه های یهود برای استثمار عوام
۹۹	بلندپروازی و ادعاهای توخالی
۱۰۰	کسب سیئه
۱۰۰	احاطه خطیئه چیست؟
۱۰۰	نژادپرستی یهود
۱۰۱	پیمان شکنان
۱۰۳	بیان تاریخی آیات
۱۰۳	برنامه ای برای زنده ماندن ملت‌ها
۱۰۴	دل‌هایی که در غلاف است
۱۰۴	روح القدس چیست؟
۱۰۵	دل‌های بی‌خبر و مستور
۱۰۶	خود مبلغ بوده خود کافر شدند
۱۰۷	تعصبات نژادی یهود
۱۰۹	گروه از خودراضی
۱۱۰	جنایات نژادپرستان
۱۱۰	ریشه های ترس از مرگ
۱۱۱	ملت بهانه جو
۱۱۲	جبریل و میکال
۱۱۳	پیمان شکنان یهود
۱۱۴	سلیمان و ساحران بابل

- ۱۱۶ هیچ کس بدون اذن خدا قادر بر کاری نیست
- ۱۱۷ دستاویز به دشمن ندهید
- ۱۱۷ مفهوم «یا ایها الذین آمنوا»
- ۱۱۸ هدف از نسخ
- ۱۱۹ بهانه های بی اساس
- ۱۲۰ حسودان لجوج
- ۱۲۱ انحصار طلبان بهشت
- ۱۲۲ تضادهای ناشی از انحصار طلبی
- ۱۲۳ ستمکارترین مردم
- ۱۲۳ به هر سو رو کنید خدا آنجا است
- ۱۲۴ خرافات یهود و نصاری و مشرکان
- ۱۲۴ دلایل نفی فرزندان
- ۱۲۵ بهانه دیگر: چرا خدا با ما سخن نمی گوید؟
- ۱۲۶ جلب رضایت این گروه ممکن نیست
- ۱۲۷ جلب رضایت دشمن، حسابی دارد
- ۱۲۷ حق تلاوت چیست؟
- ۱۲۸ امامت، اوج افتخار ابراهیم (ع)
- ۱۲۹ منظور از «کلمات» چیست؟
- ۱۳۰ فرق نبوت و امامت و رسالت
- ۱۳۰ امامت یا آخرین سیر تکاملی ابراهیم (ع)
- ۱۳۰ ظالم کیست؟
- ۱۳۰ امام از سوی خدا تعیین می شود
- ۱۳۱ عظمت خانه خدا
- ۱۳۱ چرا خانه خدا؟
- ۱۳۲ درخواستهای ابراهیم از پیشگاه پروردگار
- ۱۳۲ ابراهیم خانه کعبه را بنا می کند
- ۱۳۳ هدف بعثت پیامبران
- ۱۳۴ تعلیم مقدم است یا تربیت؟
- ۱۳۴ پیامبری از میان خودشان
- ۱۳۴ ابراهیم، انسان نمونه
- ۱۳۶ همه مسؤول اعمال خویش اند

- تنها ما بر حقیق
رنگهای غیر خدایی را بشوید

جزء دوم قرآن مجید / ۱۴۰

- ماجرای تغییر قبله
امت وسط
اسرار تغییر قبله
همه جا رو به سوی کعبه کنید
آنها هرگز راضی نمی شوند
آنها پیامبر را به خوبی می شناسند
هر امتی قبله ای دارد
تنها از خدا بترس
برنامه های رسول الله
ذکر خدا چیست؟
استقامت و توجه به خدا
شهیدان زنده اند...
جهان صحنه آزمایش الهی است
چرا خدا مردم را آزمایش می کند؟
آزمایش خدا همگانی است
رمز پیروزی در امتحان
اعمال جاهلان نباید مانع کار مثبت گردد
صفا و مروه
جنبه تاریخی صفا و مروه
کتمان حق، ممنوع
کتمان حق در احادیث اسلامی
سرانجام آنها که کافر می میرند
جلوه های ذات پاک خدا در پهنه هستی
بیزاری پیشوایان کفر از پیروان خود
گامهای شیطان
انحرافات تدریجی
تقلید کورکورانه از نیاکان

- ۱۶۲ طبّیات و خبائث
 ۱۶۳ باز هم نگوئش از کتمان حق
 ۱۶۵ ریشه و اساس نیکبها
 ۱۶۷ قصاص مایه حیات شماس
 ۱۶۸ آیا خون مرد رنگین تر است؟
 ۱۶۹ وصیّتهای شایسته
 ۱۷۱ فلسفه وصیّت
 ۱۷۱ عدالت در وصیّت
 ۱۷۲ روزه، سرچشمه تقوا
 ۱۷۳ آثار تربیتی، اجتماعی و بهداشتی روزه
 ۱۷۴ اثر اجتماعی روزه
 ۱۷۴ اثر بهداشتی و درمانی روزه
 ۱۷۵ روزه در امتّهای پیشین
 ۱۷۵ امتیاز ماه مبارک رمضان
 ۱۷۵ سلاحی به نام دعا و نیایش
 ۱۷۷ توسعه در حکم روزه
 ۱۷۹ آغاز و پایان، تقواست
 ۱۸۰ رشوه خواری، بلای بزرگ جامعه‌ها
 ۱۸۲ سوالات مختلف از شخص پیامبر
 ۱۸۵ مسأله جهاد در اسلام
 ۱۸۵ جهاد برای خاموش کردن فتنه‌ها
 ۱۸۶ جهاد دفاعی
 ۱۸۶ جهاد برای محو شرک و بت پرستی
 ۱۸۶ جهاد برای حمایت از مظلومان
 ۱۸۸ اتفاق سبب پیشگیری از هلاکت جامعه است
 ۱۸۸ بخشی از احکام مهم حج
 ۱۹۰ اهمیّت حج در میان وظایف اسلامی
 ۱۹۰ اقسام حج
 ۱۹۳ نخستین موقف حج
 ۱۹۴ مشعرالحرام، دومین موقف حج
 ۱۹۹ صلح جهانی تنها در سایه ایمان

- ۲۰۰ رؤیت خداوند
- ۲۲۰ باز هم محدودیتهای دیگر طلاق
- ۲۲۲ شکستن یکی دیگر از رنجیرهای اسارت زنان
- ۲۲۲ هفت دستور درباره شیر دادن نوزادان
- ۲۲۵ خرافاتی که زنان را بیچاره می‌کرد
- ۲۲۹ اهمیت نماز، به خصوص نماز وسطی
- ۲۳۳ چرا تعبیر به قرض؟
- ۲۳۴ فران عبرت‌انگیزی از تاریخ بنی اسرائیل

جزء سوم قرآن مجید / ۲۴۰

- ۲۴۰ نقش پیامبران در زندگی انسانها
- ۲۴۱ انفاق، یکی از مهم‌ترین اسباب نجات در قیامت
- ۲۴۲ آیه‌الکرسی، یکی از مهم‌ترین آیات قرآن
- ۲۴۷ ابراهیم در برابر ضرورت طغوت زمان
- ۲۴۸ داستان شگفت‌انگیز عَزِیز
- ۲۴۹ صحنه دیگری از معاد در این دنیا
- ۲۵۱ آغاز آیات انفاق
- ۲۵۱ انفاق، یکی از مهم‌ترین راههای حل مشکل فاصله طبقاتی
- ۲۵۱ چه انفاقی با ارزش است؟
- ۲۵۳ دو مثال جالب درباره انگیزه‌های انفاق
- ۲۵۴ یک مثال جالب دیگر
- ۲۵۶ مبارزه با موانع انفاق
- ۲۵۷ برترین نعمت الهی
- ۲۵۸ چگونگی انفاقها
- ۲۵۹ انفاق به غیرمسلمانان
- ۲۶۰ بهترین مورد انفاق
- ۲۶۱ سؤال کردن بدون حاجت حرام است
- ۲۶۱ انفاق به هر شکل و صورت
- ۲۶۲ بلای رباخواری
- ۲۶۵ رباخواری، یک گناه بی‌نظیر
- ۲۶۷ تنظیم اسناد تجاری در طولانی‌ترین آیه قرآن

۲۷۱	همه چیز از آن اوست
۲۷۲	راه و رسم ایمان
۲۷۵	سوره آل عمران
۲۷۵	محتوا و فضیلت سوره
۲۷۹	محکم و متشابه در قرآن
۲۸۰	رهایی از لغزشها
۲۸۷	روح دین همان تسلیم در برابر حق است
۲۹۱	همه چیز به دست اوست
۲۹۲	پیوند با بیگانگان ممنوع!
۲۹۴	محبت واقعی
۳۰۸	مباهله با مسیحیان نجران
۳۰۹	دعوت به سوی وحدت
۳۱۴	توطئه‌های کهن
۳۱۵	خائن‌ان و امینان اهل کتاب
۳۲۰	پیمان مقدس
۳۲۱	برترین آیین الهی
۳۲۴	توبه بی فایده
۳۲۶	نفوذ آیات قرآن در دلهای مسلمانان

جزء چهارم قرآن مجید / ۳۲۷

۳۲۷	تهمت یهود بر پیغمبر خدا (ص)
۳۲۹	نخستین خانه مردم
۳۳۱	نفاق افکنان
۳۳۳	دعوت به تقوا
۳۳۴	دعوت به سوی اتحاد
۳۳۵	دعوت به حق و مبارزه با فساد
۳۳۷	چهره‌های نورانی و چهره‌های تاریک
۳۳۸	باز هم مبارزه با فساد و دعوت به حق
۳۴۱	روح حق جویی اسلام
۳۴۳	بیگانگان را محرم اسرار خود نسازید

۳۴۵	غزوهٔ اُحد
۳۵۱	تحریم رباخواری
۳۵۲	مسابقه در مسیر سعادت
۳۵۳	سیمای پرهیزگاران
۳۵۵	بررسی تاریخ گذشتگان
۳۵۶	نتایج جنگ اُحد
۳۵۸	فردپرستی ممنوع!
۳۶۰	مجاهدان پیشین
۳۶۱	اخطارهای مکرر
۳۶۲	شکست پس از پیروزی
۳۶۵	گناه سرچشمهٔ گناه دیگر است
۳۶۵	بهره‌برداری منافقان
۳۶۶	فرمان عفو عمومی
۳۶۷	نتیجهٔ توکل
۳۶۸	هرگونه خیانتی ممنوع!
۳۶۸	آنها که در جهاد شرکت نکردند
۳۶۹	بزرگ‌ترین نعمت خداوند
۳۷۰	بررسی دیگری روی جنگ اُحد
۳۷۰	باید صفوف مشخص شود
۳۷۲	گفته‌های بی‌اساس منافقان
۳۷۳	زندگان جاوید
۳۷۴	غزوهٔ حَمراءِ الْأَسَد
۳۷۶	تسلیت به پیامبر (ص)
۳۷۷	سنگین‌بارها
۳۷۸	مسلمانان تصفیه می‌شوند
۳۷۹	طوق سنگین اسارت
۳۸۱	بهانه‌جوییهای دیرینهٔ یهود
۳۸۲	قانون عمومی مرگ
۳۸۳	از مقاومت خسته نشوید
۳۸۵	از خودراضی‌ها
۳۸۵	روشن‌ترین راه خداشناسی

۳۸۸	نتیجه برنامه خردمندان
۳۸۹	یک پرسش ناراحت‌کننده
۳۹۳	سوره نساء
۳۹۳	محتوای سوره
۳۹۴	فضیلت تلاوت سوره
۳۹۴	مبارزه با تبعیضها
۳۹۵	خیانت در اموال یتیمان ممنوع است
۳۹۷	مهر زنان
۳۹۸	مهر، یک پشتوانه اجتماعی برای زن
۳۹۸	سفیه کیست؟
۴۰۰	گام دیگری برای حفظ حقوق زن
۴۰۱	یک حکم اخلاقی
۴۰۱	جلب عواطف به سوی یتیمان
۴۰۲	چهره باطنی اعمال ما
۴۰۲	سهام ارث
۴۰۴	چرا ارث مرد دو برابر زن است؟
۴۰۴	سهم ارث همسران از یکدیگر
۴۰۸	باز هم دفاع از حقوق زنان
۴۱۱	تحریم ازدواج با محارم

جزء پنجم قرآن مجید / ۴۱۳

۴۱۴	ازدواج موقت، یک ضرورت اجتماعی
۴۱۵	ازدواج با کنیزان
۴۱۶	این محدودیتها برای چیست؟
۴۱۸	بستگی سلامت اجتماع به سلامت اقتصاد
۴۱۹	گناهان کبیره و صغیره
۴۲۱	سرپرستی در نظام خانواده
۴۲۳	محکمه صلح خانوادگی
۴۲۶	انفاقهای ریایی و الهی
۴۲۸	چرا خداوند ظلم نمی‌کند؟

۴۲۸	گواهان رستاخیز
۴۲۹	چند حکم فقهی
۴۳۱	گوشه دیگری از اعمال یهود
۴۳۲	سرنوشت افراد لجوج
۴۳۳	امیدبخش ترین آیات قرآن
۴۳۳	اسباب بخشودگی گناهان
۴۳۴	خودستایی
۴۳۵	سازشکاران
۴۳۸	امانت و عدالت در اسلام
۴۴۰	اولوالأمر چه کسانی هستند؟
۴۴۱	نتیجه داورى طاغوت
۴۴۲	تسلیم در برابر حق
۴۴۵	دوستان بهشتی
۴۴۶	آماده باش دائمی
۴۴۷	آماده ساختن مؤمنان برای جهاد
۴۴۷	استمداد از عواطف انسانی
۴۴۹	آنها که مرد سخن اند
۴۵۱	سنت پیامبر همچون وحی الهی است
۴۵۲	سند زنده ای بر اعجاز قرآن
۴۵۲	شایعه سازی و شایعه پراکنی
۴۵۳	زیانهای شایعه سازی و شایعه پراکنی
۴۵۴	هر کس مسئول وظیفه خویش است
۴۵۵	تشویق به کار نیک یا بد
۴۵۶	هر محبتی را پاسخ گوئید
۴۵۹	استقبال از پیشنهاد صلح
۴۶۰	سزای آنها که دودوزه بازی می کنند
۴۶۱	احکام قتل خطا
۴۶۲	مجازات قتل عمد
۴۶۶	مستضعف کیست؟
۴۶۷	هجرت، یک دستور سازنده اسلامی
۴۶۷	نماز مسافر

۳۶۹	اهمیت فریضه نماز
۳۷۲	از خائنان حمایت نکنید
۳۷۵	جنایت تهمت
۳۷۶	سخنان درگوشی
۳۷۷	شرک، گناه نابخشودنی
۳۷۸	نقشه‌های شیطان
۳۸۱	امتیازات راستین و دروغین
۳۸۲	باز هم حقوق زنان
۳۸۳	صلح بهتر است
۳۸۴	عدالت، شرط تعدد همسر
۳۸۷	عدالت اجتماعی
۳۸۹	سرنوشت منافقان لجوج
۳۹۰	در مجلس گناه ننشینید
۳۹۱	صفات منافقان
۳۹۳	مجازاتهای خدا انتقامی نیست

جزء ششم قرآن مجید / ۳۹۴

۳۹۵	میان پیامبران تبعیض نیست
۳۹۶	بهانه جویی یهود
۳۹۷	گوشه دیگری از خلافت‌های یهود
۵۰۰	سرنوشت صالحان و ناصالحان یهود
۵۰۳	تثلیث موهوم است
۵۰۵	مسیح بنده خدا بود
۵۰۶	نور آشکار

سوره مائده

۵۰۹	محتوای سوره
۵۰۹	لزم وفا به عهد و پیمان
۵۱۰	هشت دستور در یک آیه
۵۱۱	اعتدال در استفاده از گوشت
۵۱۵	روز اکمال دین کدام روز است

۵۱۷	صید حلال
۵۱۸	خوریدن غذای اهل کتاب و ازدواج با آنان
۵۲۰	پاکسازی جسم و جان
۵۲۱	پیمانهای الهی
۵۲۲	دعوت به عدالت
۵۲۶	دشمنان جاویدان
۵۲۷	چگونه ممکن است مسیح، خدا باشد؟
۵۳۰	بنی اسرائیل و سرزمین مقدس
۵۳۳	نخستین قتل در روی زمین
۵۳۴	پرده پوشی بر جنایت
۵۳۶	پیوند انسانها
۵۳۷	کیفر کسانی که به جان و مال مردم تجاوز می کنند
۵۳۸	حقیقت توسل
۵۳۹	مجازات دزدان
۵۴۲	داوری میان دوست و دشمن
۵۴۵	قصاص و بخشش
۵۴۷	آنها که به قانون خدا حکم نمی کنند
۵۵۲	آیه ولایت
۵۶۱	انتخاب جانشین، نقطه پایان رسالت
۵۶۱	خلاصه جریان غدیر

جزء هفتم قرآن مجید / ۵۷۱

۵۷۱	نخستین مهاجران اسلام
۵۷۴	کینه توزی یهود و نرمش نصاری
۵۷۶	از حد تجاوز نکنید
۵۷۷	سوگند و کفاره سوگند
۵۷۹	حکم قطعی در باره شراب و مراحل تدریجی آن
۵۸۲	احکام صید در حال احرام
۵۸۴	فلسفه تحریم صید در حال احرام
۵۸۶	پرسشهای بیجا
۵۸۹	هر کس مسؤول کار خویش است

- ۵۹۲ مواهب الهی بر مسیح (ع)
 ۵۹۳ داستان نزول مائده بر حواریان
 ۵۹۵ بیزاری مسیح از شرک پیروانش
 ۵۹۶ رستگاری بزرگ

 ۵۹۷ **سورهٔ انعام**
 ۵۹۷ محتوای سوره
 ۶۰۱ سرنوشت طغیانگران
 ۶۰۱ آخرین درجهٔ لجاجت
 ۶۰۲ بهانه جوییها
 ۶۰۴ پناهگاهی غیر از خدا نیست
 ۶۰۵ قدرت قاهرهٔ پروردگار
 ۶۰۶ بالاترین شاهد
 ۶۰۷ بزرگترین ظلم
 ۶۰۸ نفوذناپذیران
 ۶۰۹ بیداری زودگذر و بی اثر
 ۶۱۲ دشواریهای راه پیامبران و مصلحان
 ۶۱۳ مردگان زنده نما
 ۶۱۶ آیا رستاخیز برای حیوانات هم وجود دارد؟
 ۶۱۷ کر و لالها
 ۶۱۸ توحید فطری
 ۶۱۸ سرانجام زندگی اندرزنناپذیران
 ۶۲۰ بخشندهٔ نعمتها را بشناسید
 ۶۲۲ آگاهی از غیب
 ۶۲۴ مبارزه با فکر طبقاتی
 ۶۲۴ یک امتیاز بزرگ اسلام
 ۶۲۶ اصرار بیجا
 ۶۲۸ اسرار غیب
 ۶۳۱ نوری که در تاریکی می درخشد
 ۶۳۲ عذابهای گوناگون
 ۶۳۳ دوری از مجالس اهل باطل

۶۳۵	آنها که دین را به بازی گرفته‌اند
۶۳۹	دلایل توحید در آسمانها
۶۴۳	سه امتیاز مهم
۶۴۷	اهمیت نماز
۶۴۸	گمشده‌ها
۶۴۹	شکافنده صبح
۶۵۵	خالق همه چیز اوست
۶۵۸	چشمها خدا را نمی‌بینند
۶۵۸	وظیفه تو اجبار کردن نیست

جزء هشتم قرآن مجید / ۶۶۲

۶۶۲	چرا افراد لجوج به راه نمی‌آیند؟
۶۶۵	تمام آثار شرک باید برچیده شود
۶۶۸	ایمان و روشن بینی
۶۶۹	انتخاب پیامبر به دست خداست
۶۷۰	امدادهای الهی
۶۷۳	اتمام حجت
۶۷۹	یک درس بزرگ توحید
۶۸۱	بخشی از حیوانات حرام گوشت
۶۸۲	محرمات الهی بر یهود
۶۸۴	فرار از مسؤولیت به بهانه جبر
۶۸۶	فرمانهای دهگانه
۶۸۷	اهمیت نیکی به پدر و مادر
۶۸۸	قتل فرزندان به خاطر گرسنگی
۶۸۸	پاسخ قاطع به بهانه جویان
۶۹۰	انتظارهای بیجا و محال
۶۹۰	بیگانگی از نفاق افکنان
۶۹۱	پاداش بیشتر، مجازات کمتر
۶۹۱	این است راه مستقیم من
۶۹۴	تفاوت در میان انسانها و اصل عدالت
۶۹۴	خلافت انسان در روی زمین

پیشگفتار

بزرگ‌ترین سرمایه ما مسلمانان قرآن مجید است که معارف، احکام، برنامه زندگی، سیاست اسلامی، راه به سوی قرب خدا، همه و همه را در این کتاب بزرگ آسمانی می‌یابیم. بنابراین وظیفه هر مسلمان است که با این کتاب بزرگ دینی خود روز به روز آشنا تر شود - این از یک سو.

از سوی دیگر آوازه اسلام که بر اثر بیداری مسلمانان در عصر ما و به خصوص بعد از انقلاب اسلامی، در سراسر جهان پیچیده است حسن کنجکاوی مردم غیرمسلمان جهان را برای آشنایی بیشتر با این کتاب آسمانی برانگیخته است. به همین دلیل در حال حاضر از همه جا تقاضای ترجمه و تفسیر قرآن به زبانهای زنده دنیا می‌رسد که متأسفانه فعلاً امکان پاسخگویی به این تقاضاها وجود ندارد ولی به هر تقدیر باید در سایه تلاش و کوشش، خود را برای برآوردن این نیازها آماده کنیم.

خوشبختانه حضور قرآن در زندگی مسلمانان جهان و به خصوص در محیط کشور ما روز به روز افزایش می‌یابد. قاریان بزرگ، حافظان ارجمند و مفسران آگاه در جامعه امروز ما بحمدالله کم نیستند. رشته تخصصی تفسیر در حوزه علمیة قم به صورت یکی از رشته‌های تخصصی

درآمده و متقاضیان بسیاری دارد. درس تفسیر نیز از دروس رسمی حوزه‌ها و از مواد امتحانی است. تفسیر نمونه هم که تفسیری سلیس و روان و در عین حال پرمحتوا و ناظر به مسائل روز و نیازهای زمان است در همین راستا نوشته شد و شاید یکی از دلایل گسترش سریع آن، همین اقبال عمومی مردم نسبت به قرآن مجید است.

گرچه برای تهیه این تفسیر به اتفاق گروهی از فضلاء گرامی حوزه علمیه قم (دانشمندان و حجج اسلام آقایان، محمدرضا آشتیانی، محمدجعفر امامی، داوود الهامی، اسدالله ایمانی، عبدالرسول حسینی، سیدحسن شجاعی، سید نورالله طباطبائی، محمود عبداللهی، محسن قرائتی و محمد محمدی) در مدت پانزده سال زحمات زیادی کشیده شد ولی با توجه به استقبال فوق‌العاده‌ای که از سوی قشرهای مختلف، حتی برادران اهل تسنن از آن به عمل آمد، تمام خستگی تهیه آن برطرف گشت و این امید در دل دوستان به وجود آمد که ان شاء الله اثری است مقبول در پیشگاه خدا.

متن فارسی این تفسیر دهها بار چاپ و منتشر گردیده، ترجمه کامل آن به زبان اردو در ۲۷ جلد بارها به چاپ رسیده، ترجمه کامل آن به زبان عربی به نام الأمثل فی تفسیر کتاب الله المنزل در بیروت چاپ شده و در نقاط مختلف کشورهای اسلامی انتشار یافته و ترجمه انگلیسی آن نیز هم اکنون در دست تهیه است که امیدواریم به زودی در افق مطبوعات اسلامی ظاهر گردد.

بعد از انتشار تفسیر نمونه، گروه زیادی خواهان نشر خلاصه آن شدند چرا که مایل بودند بتوانند در وقت کوتاه‌تر و با هزینه کمتر، با محتوای اجمالی آیات و شرح فشرده‌ای از آنها آشنایی پیدا کنند و در عین حال در بعضی از کلاسها که تفسیر قرآن مورد توجه است، به عنوان متن درسی از آن بهره‌گیری شود.

این درخواست مکرر، ما را بر آن داشت به فکر تلخیص تمام دوره ۲۷

جلدی تفسیر نمونه در پنج جلد بیفتیم که البته کار آسانی نبود. از این رو مدتی درباره آن مطالعه و برنامه ریزی شد و بررسیهای لازم به عمل آمد تا اینکه فاضل محترم جناب مستطاب آقای احمد علی بابایی که سابقه فعالیت و پشتکار و حسن سلیقه ایشان در تهیه فهرست موضوعی تفسیر نمونه بر ما روشن و مسلم بود، عهده دار انجام این مهم گردید و نتیجه آن پس از سه سال کار مستمر شبانه روزی به وسیله ایشان، زیر عنوان برگزیده تفسیر نمونه به ثمر رسید.

این جانب نیز با فکر قاصر خود بارها بر نوشته های ایشان نظارت کردم و در مواردی که نیاز به راهنمایی بود، در حد توان، مسائل لازم را تذکر دادم و در مجموع فکر می کنم بحمد الله اثری ارزنده و پربار به وجود آمده که هم قرآن با ترجمه ای سلیس را در بر دارد و هم تفسیر فشرده و گویایی است برای کسانی که می خواهند با یک مراجعه سریع، از تفسیر آیات آگاه شوند.

در خاتمه به نوبه خود از زحمات بی دریغ ایشان تشکر و قدردانی می کنم و امیدوارم این خلاصه و فشرده که گزیده ای است از قسمتهای حساس و حدیث مجملی از آن مفضل، مورد قبول اهل نظر و عموم قشرهای علاقه مند به قرآن واقع گردد و ذخیره ای برای همه ما در یوم الجزاء باشد.

قم - حوزه علمیه

ناصر مکارم شیرازی

۱۳ رجب ۱۴۱۴ روز میلاد مسعود امیرمؤمنان علی (ع)

مطابق با ۱۳۷۲/۱۰/۶